

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F'óiea una data pe septemana. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl v. a. Tieri externe 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doideceri, or 3 galbini mon. susatória. Se prenumera la postale c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Faradepunerea acestui pretiu înainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 103. Brasiovu, 11 Ianuaru 1865, 30 Dec. 1864. Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

„Wiener Ztg.“ publica urm. 2 scrisori preinalte: Iubite patriarce Masirievic. Eu am aplacidatu, cá pentru pertractarea negótiatoru besericesci, scolare si fundationale, mai incolo pentru conventiunea unei invoieii despre aceea parte a averei comune a metropoliei Carloviciane in Ungari'a, Croati'a si Slavoni'a dinpreuna cu confiniile militari, care se cade a veni in partea dieceseloru romane despartite de aceea, se se conchiame congresulu nationalu la Carlovic.

Deodata cu congresulu nationalu voru tiené sesiune si eppii serbesci gr. or., parte pentru a luá inainte alegerile recerute pentru eppi, parte spre a representá punctulu de vedere besericescu in privinti'a negótiatoru susu memorate ale besericeii, scólei si fonduriloru.

Diu'a, in care voru fi a se deschide ambele adunari are a o defige comisariulu Nostru generalmaioru Ios. br. Philippovic de Filipsberg in cuintielegere cu Dta.

Vien'a in 24 Dec. 1864.

Franciscu Iosifu m. p.

Iubite barone de Siaguna!

Spre a face destulu rugamintiloru romaniloru gr. or. in Ardélu si Ungari'a, in conformitate cu intentiunea espresa prin resolutiunile Mele din 27 Sept. 1860 si din 25 Iuniu 1863 am aplacidatu, cá pentru densii se se redice una metropolia de sene statatória coordinata (in tocma egala) cu cea serbésca si cá beseric'a eppésca din Ardélu se se redice la demnitate metropolitana.

Totudeodata aflu Eu a te denumi pe Domniata archiepiscopu si metropolitu alu romaniloru gr. or. in Ardélu si Ungari'a.

Vien'a 24 Dec. 1864.

Franciscu Iosifu m. p.

Telegramele Redactiunii.

Bucuresci 6 Ian. Bugetulu pe 1865 presentatu camerei arata veniturile tierei de 60 mil. franci, ér' spesele de 58 mil. Detori'a nu are se tréca peste 8 mil.

Bucuresci 7 Ian. Guvernementulu Romaniei a produsu comisiunii in Constantinopole titele si documentele. cari dovedescu falsitatea starei de proprietate, ce s'a presentatu in numele comuneloru grecesci. Comisiunea in urmarea acestei comunicatiuni s'a amanatu pe 2 luni spre a cascigá tempu de a-si completá documentele necesarie.

Ilustritatea S'a episcopulu titulariu Joane Fogarasii, canonicu alu diecesei Oradei mare si regalistu alu dietei Transilvaniei, dupa cum se scrie diurnaleloru maghiare dela Alba-Iulia, e denumitu episcopu in veduvit'a diecesa rom. catolica a Transilvaniei.

Brasiovu 28. Dec. v. La primirea scirii despre scrisorile pré inalte, cu cari se incuviintiasa me-

tropoli'a romana gr. or. si se denumesce Escelenti'a S'a br. de Siaguna archiepiscopu si metropolitu, publiculu de aici simti una via bucuria, ca Mai. S'a s'a induratu a respectá una din dorintiele cele de multeori reinoite la sacratulu tron; si chiaru si aceea, cari dupa pracs'a besericeii or. tienu tare de dreptulu de alegere, pentru prima data inca sunt fórte multumiti cu denumirea Escelentiei S'ale de primulu metropolitu, vedindu concentrate in Es. S'a virtutile si calitatile de unu archi-eppu, a carui mana tare are se ocrotésca si se scape de pericolulu desnacionalisariisi alu indiferentismulu nationalu una turma numerosa, ce gemea sub beseric'a serbésca cu doru nestinsu de a ajunge odata si acelea dile, in cari se póta laudá pe Domnulu in limb'a s'a si se-si póta luminá poterile spiritulu cu grigia deaprópe in scólele s'ale nationali. Dorinti'a generala ar' fi si pe aici, cá fratii nostri Bucovineni se intre in comuniunea acestei metropolii, ceea ce ar' servi spre benele si fericirea lor, precum si a totului. Dè inse ceriulu, cá cu infientiend'a metropolia se se cascige si institute de cultura mai inalta, atatu pentru cleru, catu si pentru poporulu mirénu! Tocma au decisu comunitatile bes. de aici a tramite una deputatiune spre a felicitá pe Ecs. S'a si asta séra porni alt'a din protopopiatulu Branului spre a-i presentá una adresa de felicitare.

Brasiovu 28 Dec. Concertulu Dreiblasiu Circa tienutu in sér'a trecuta avú resultatu in tóta privinti'a multumitoriu. Publiculu numerosu se aflá incantatu de precisiunea, siguranti'a si barbatia virtuósei nóstre dovedita intru producerea pieseloru, intre cari cele nationale romane secerara aplause preste aplause entusiastice precese de buchete de flori, totu asia si celelalte prescientiate in programu. Noi gratulam, gratulandune, si junei nóstre virtuóse, pentru acestu succes; si pana candu vomu publicá una recensiuune, mai detaiata a concertulu ne mai aflamu in placut'a pusatiune a anoncia, ca „Reuniunea gimnastica“ a braviloru nostri juni, in semnu de stima si pretiure nationala si multiamire i-au facutu unu presentu cu unu orologiu de aur cu lantiu fórte elegantu, care fapta se recomanda multu atatu pentru simtiulu nationalu catu si pentru pretiurea artei apolinice din partea junimei nóstre celei mature. —

— Sinodu. Tocm'a primimu si scirea imbucatória, cumca se sperésca ca pe primaver'a viitória clerulu romaniloru gr. cath. din Transilvani'a va deveni in placut'a si de multu asteptat'a pusatiune de a se puté aduna intr'unu sinodu spre a se ingrigi de afacerile interne mai vertosu scolastice, cu tóta potintiós'a si caldurósa concurgere. A asterne caile si a asiesdia mesurile cele neaperatu de lipsa pentru intr'unirea unui sinodu, credemu, ca acum nu va incerca neci o grautate.

Escelenti'a S'a Dn. metropolitu Alexandru se incéca acum de vreo cativa ani a-si escoperá concessiune mai inalta pentru convocarea sinodulu fora cá se fi pututu pana acum reesi cu implinirea dorintiei. Astadi inse in poterea articululu I de lege privitoriu la efectuarea egalei indreptatiri a natiunei romane si a confesiuniloru ei ne aflamu indreptatiti a ne lua libertatea de a ne organisa in afacerile interne ale confesiunei, si ceea ce dorimu mai multu de catu tóte, ale afaceriloru, ce privescu institutiunea publica, care reclama o organizatiune mai priintiós'a si mai controlata, si o sprijinire mai intinsa, mai segura si mai stabila, de catu cea de pana acum. Totu clerulu doresce si doresce cu dorere, cá se vina odata si imperati'a sinodulu, care déca si in primaver'a viit. va dá preste pedeci, va trage dupa sene striste urmari, cari voru precumpani orce calcule nemature. — ru.

Diet'a Transilvaniei. (Capetulu sesiunei.)

In caus'a muntiloru revindicati iea cuventulu Ioachim Muresianu si intr'una cuventare plena de franchetia imputa sasiloru, ca prin totu felulu de uneltiri se incorda a castigá pe gubernu, cá se li-se dè loru muntii revindicati, proprietate romana demonstrata de atatea ori; si intre „oho“ din centru propune, cá Mai. S'a prin una representatiune se se róge, cá se benevoiésca a sistá predarea muntiloru si prin comisariulu r. se mediolocésca a presciantia pe Mai. S'a pe cale telegrafica pentru acést'a, si incepundu a-si motivá propunerea intre mare sgototu din partea sasiloru, din cari unii voiau a parasi s'al'a dietei, fù din partea presiedintelui intreruptu si rechiamatu la ordine. Cu tóte aceste propus'a representatiune la Mai. se spriginesce cu energia din partea romaniloru. Friedenfels combate pe Muresianu si mai vorbindu vre-o 3 sasi finesce siedint'a.

In siedint'a din 28 Oct. se cetesce interpelatiunea membriloru: Moga, D. Siulutiu, Nicola, Dragusianu, Gaitanu, Ratiu, Tulbasiu, Hanea, Absente si Vlása care privesce la restaurarea oficialiloru prin fundulu regescu in sensulu diplomei si alu scrisorei de mana din 20 Oct. si alt'a in privint'a culturai de metase de Obert si consoci, cari se voru tramite presiedului guvernialu. Se comunica membrii comisiunii alese pentru desbaterea bugetului de desarcinarea pamentului pe anulu 1865 ad. Dunca, L. Popu, Dr. Maioru, Gaitanu, Pleker, Budaker, Klein, Brecht, Petru Manu, Trausch, Eránosz, Dr. Vasiciu, Gábor, Bologna, Fr. Schneider si I. Balomiri. Se mai cetesce representatiunea in caus'a preliminarului fondului si reportulu comisiunii finantiale asupr'a propunerii lui Gabr. Manu, care cerea una adresa pentru incetarea contributiunii personale, inse fiendu tempulu scurtu comis. n'a potutu face adresa si sperésa, ca membrii transilvani alesi in sen. imp. voru misicá tóte pentru usiurarea sarcineloru contributiunii.

La ordinea dilei veni desbaterea pentru petitiunea granitieriloru, C. Schmidt si br. Salmen suntu in contr'a propunerii lui Muresianu. Moga lu spriginesce si Axentiu Severu cere cuventu.

„Axentiu Severu: Inalta dieta! Déca amu doritu eu vre-odata in viéti'a mea, cá se me potu moderá, si déca m'amu rogatu vre-odata la Ddieu, cá se puna paza gurei mele si usia de ingradire impregiurulu buzelor mele, cá se nu abatu inim'a mea spre cuvinte de viclesiugu, si se tagadusecu respunsurile cele din pezate, cá se me certe dreptulu cu mila si cu indurare, eara untulu de lemn alu peccatosului se nu unga capulu meu! apoi astadata, Domniloru, m'amu rogatu!!! Audi colo! Se vorbesce, cá se se ia pe bas'a unei resolutiuni fara datulu dilei, fara datulu lunei, fara subscriere de vr'o autoritate, déca aru fi numai de unu birau satescu, se se ia, Domniloru, 80 de munti, dara nu munti, ci Alpi, adica catene, lantiori, sire de munti, din man'a unoru posesori, cari déca nu i-aru fi dobanditu cu altu dreptu, i au dobanditu cu sangele loru, care este mai scumpu decatu totu aurulu si argintulu pamentului; se se ia, domniloru, pe calea politica, adica fara nici o cale, fara nici o incuistiune, fara nici unu juramentu, fara nici unu documentu, fara nici o proba, fara nici o forma, numai pentruca asiá i-a placutu lui Stanu si lui Branu! Si acést'a se se faca in secululu alu 19-lea! Se se faca atunci, candu bine a placutu lui Domnedieu si bunului nostru monarchu se ajunga Austri'a a fi constitutiunala! Acést'a, domniloru, se se faca in Austri'a, ai carei imperati aveau scrisu pe emblem'a si simvolulu loru mai nainte: „Justitia regnorum fundamentum!“ Dar' se lasamu aceste, ca se nu-mi diceti, ca me lasu in polemii. Ertati-mi se va aretu, ca ce datu amu gasitu eu despre muntii revindicati; amu, domniloru, in Gazet'a asiá numita „Concordia“ (din „Bucimu“) unu memorandum in caus'a muntiloru acestor'a, care, déca mi-aru iertá bunavointia Domnieloru vóstre, l'asiu ceti. . . .

Presiedintele-lu face atentu, ca nu caus'a muntiloru revindicati, ci numai propunerea comitetului elu ordinea dilei.

Axentiu: Me rogu, Dle Presied.! Comisiunea, carea au referitu obiectulu acést'a, dice, ca nu-si póte dá parerea, pana nu va avé destule date si se va informá pe deplinu despre lucrulu acést'a. Eu amu unele date, intre altele din „Concordia.“ —

Presiedintele-lu intréba, ca crede dór densulu, ca „Concordia“ informéza diet'a?!

Axente. Bine, Dle Presied.! Eu amu vrutu in trei cuvinte se aretu, ca muntii acesti'a inainte de a-i revindica Austri'a dela Moldov'a si Tiér'a-romanésca, au fostu „res nullius“ ba unii din ei au fostu ai unoru boieri de tiér'a-roma-

nésca, cari au portatu procesu indelungu pentru ei. Eu amu vrutu se aretu, ca muntii acesti'a, pana a nu se decide procesele urdite la locul seu pentru ei, Imperatulu Iosifu i-a donatu, i-a daruitu granitieriloru romani neconditionatu si pentru totudeun'a. Amu vrutu se dicu, ca aci nu mai póte fi vorba de luarea loru nici pe calea politica, nici pe cea juridica, pentruca au trecut totu tempulu de recursu, de apelatiune si alte forme, prin care aru fi se se caute dreptulu pretenditoru. Dar se lasamu, domniloru, titlulu muntiloru, si déca vremu se dicemu, dupacumu arata resolutiunea séu albulu acést'a, fiindca nu are nici o subscriptiune, se dicemu, ca 11 munti s'aru fi fostu luat pe la 12 Octobre an. 1813, adica acei munti, cari cadu mai multu in proprietatea comuneloru Brezcu, Osdol'a, Ciomortanu, a familiei Sz. Kereszti etc. etc. Dar apoi mai remanu 69 munti, despre cari la 1813 nu au fostu nici o vorba; acesti'a au se se iè acum in an. 1864 dupa o posesiune neintrerupta de 95 ani. Se punemu inse, domniloru, ca posesiunea de 95 ani, prescriptiunea de 30 ani si tóte alte forme ale legi nu dau nici unu dreptu; se dicemu, ca posesorii acestoru munti au fostu necurmatu infestati de pretendenti cu procese, cu recurse, apelatiuni, si nu au posedatu in pace acei munti, — mi-aru placé a scí, nu s'aru poté incalete socotí posesiunea acést'a celu pucinu, cum socotesce in patent'a urb. din 21 Iuniu 1854 „pamenturile colonicale, dicundu: ca totu acelu pamentu, care s'au aflatu pana in an. 1848 in man'a iobagiului, este proprietatea lui“; ba dice si mai multu, ca si pamentulu alodialu, care se va poté dovedi, ca la an. 1819 au fostu in manile iobagiului, si pe care de atunci l'au perdutu si scapatu din posesiune prin dreptatea séu nedreptatea legiloru si bunavointia ómeniloru, are dreptu sa-lu céra indereptu dela domni pamentesci! Se aiba, domniloru, sangele ce l'au versatu granitierii pe campurile luptelor, mai pucinu pretiu, decatu sudórea iobagiloru in brasd'a domniloru? Nu se póte! La iobagi, domniloru, au remasu pasiunile, au remasu dreptulu de paduritu, si granitieriloru nici atat'a se nu le remana? Se li se ia si ap'a din gura? Déca au fosta iertatu prévredniculu barbatu dlui Dr. Teutsch in un'a din siedintiele trecute a se indoí, ba chiaru si apostrofá tendint'a barbatiloru, cari au svatuitu pre Mai. Sea in an. 1848, care dupa parerea mea afara de dóue lucruri, adica afara de contopirea natiunalitatiloru si independint'a Ungariei au fostu nisce barbati bravi, si barbati, cari au avutu bune idei; déca au fostu iertatu dlui dep. dela Sabesiu a dice, ca acei'a, cari au facutu patent'a urb., cari ne au injugatu cu vr'o 80—90 mill. f. si mai multu, incatu nici nepotii nepotiloru nostri se nu se mai póta platí de ele; déca au avutu, dicu, dreptu d. dep. alu Sabesiuului a dice, ca acei'a, cari au compusu si facutu pat. urb., au voitu a face „politisches Capital“ (capitalu politicu), apoi iertati-me si pre mine, déca voiu dice, ca comisiunea séu barbatii, cari au svatuitu pre Mai. Sea la resolutiunea acést'a fara date si subscrieri (aretandu casei resolutiunea), nu au fostu politici de locu, séu politici fórte slabi, cari in locu de a face unu capitalu, fia si politicu, voru a stricá capitalulu celu adevératu, pacea, concordia si armonia, ce e de facto intre locuitorii muntiloru si vecinii loru.

Pentru aceea, domniloru, se nu ve superati, déca vorbescu si ceru si eu, cá se facemu o representatiune asiá, dupacumu s'a propusu din partea colegului Muresianu. Dupa cele ce au aretatu d. regal. Zimmermann in siedint'a de eri in puterea cutarui articulu de lege din 1791 mi se pare, ca avemu dreptu la acést'a, dar eu dicu nu numai, ca avemu dreptu, dar ca suntemu si datori si amu fi datori, dloru, nu numai candu au a se luá cei 80 munti pe cale politica, ci candu aru fi a se luá chiaru si in urm'a unei sentintie formale judecatoroesoi, pentruca si atunci aru fi = summum jus, summa injuria. Déca sta acést'a, apoi e chiamarea nóstra, cá se prevenimu pre bunulu nostru monarchu de tempuriu, cá se nu lase se se comita o suma de injurii, — nu un'a. —

Aduceti-ve aminte, domniloru, ce sgototu, ce sensatiune a facutu numai propunerea deputatului Muresianu, cá se facemu o representatiune privitóre la sistarea predarei muntiloru la pretendenti, in acei barbati cu spiritu asediatu si de unu temperamentu flegmaticu, in prudentii natiunei sasesci, despre cari eu dicu ca personalmente nu suntu uici decatu interesati. Déca, dloru, in ómenii nemediatu interesati, cu totulu maturi si asediati, au potutu face o propunere, carea privesce numai la o sistare temporana, o sensatiune, unu sgototu asiá de mare, care Gazet'a d'aici lu numesce: „Sturm“, apoi se ne intipuimu, ce sensatiune va face in miile de suflete, caror'a li se ia prin acést'a panisiór'a din gur'a copiiloru. Ce? Nu ne ajunge nóue cu unu Neposu si Pinticu?

Vremu se mai creamu noi insine o suta de Varari, Neposuri facia cu atatea Pinticuri si Jaduri? Se nu fia! Se nu póta cere representanti'a unei tiere, carea cunosce luorulu si póte numai din precipitare s'aru ferí de asiá ce-va, prin o préumilita representatiune, cá Mai. Sea se ne ferésca de acést'a? Ei bine, dloru, veti dice, se facemu representatiunea; decatu Br. Friedenfels ni-au disn, ca déca amu cutezá noi a face acésta representatiune, ne-amu preface intr'unu conventu frantiosescu (Ilaritate). Pentru Ddieu! Séu ca Br. Friedenfels n'au mai auditu si nu scie, ce a fostu conventulu, séu ca a vrutu se-si bata jocu de noi. D-loru! Candu ne-amu pune si noi in positiunea, in carea s'au pusu odata conventulu francesu, se nu facemu representatiune, — ci se dicemu, ca noi de facto in puterea nóstra de representanti'a tierei sistamu predarea muntiloru la respectivii pretendenti, pre cari i otarésce harti'a acést'a (aretandu-o) si ca noi ne declaramu in permanenti'a si nu esimn de aici pana nu va intari regimulu decretulu nostru; inca nici atunci nu amu fi conventu, pentruca harti'a acést'a nu are capu, datu si subscriere si nu póte se fia respectata de cine-va. Ea 'ndrépta pre celu ce siede calare se-si caute calulu, si pre acel'a, care si-a perdutu calulu de 100 ani, vré a-lu pune calare, ce nu se póte.

Politicii cei buni, séu celu pucinu pre carii i-amu cunoscutu eu, totudeun'a au aperatu „status quo“, si harti'a acést'a fara inscriptiune, fara date se strice status quo, se lasé atati'a ómeni peritori de fóme! Dar se nu cugete cineva, ca mie-mi pasa séu credu, ca va morí cine-va de fóme, pentruca eu inca din cea mai cruda a mea etate amu auditu si m'amu convinsu, ca „plures satietas quam fames perdidit“, adica mai multu peru ómenii de satui, decatu de fóme. Natiunea sasésca, dloru, precatu amu auditu si cetitu eu, candu a venitu ea aici in Tranni'a, au statu din 500,000 suflete. Starea ei au fostu, peoatu mi-este mie cunoscutu, totudeun'a asiá de buna, incatu nu se póte dice, ca au flemanditu vreodata, nu se póte dice, ca nu au avutu totudeun'a mamalig'a in casa si cép'a pe masa, si totusi, uitati-ve, ca pelonga tóta acésta bunastare a scadiutu, a ajunsu la 170,000 suflete cu tóte sucurselu ce au priimitu din afara prin sutele de feciori de meserii asiá numitii „arme Reisende“ din anu in anu. Natiunea nobililoru au avutu si mai buna stare decatu cea sasésca, si déca nu s'aru fi facutu Romanii Unguri si Secuii eara Unguri, pre legea si Ddieulu meu, ca aru fi stérsa de pe faci'a pamentului in Tranni'a; prin urmare, dloru, mie nu-mi pasa, ca voru remané moritori de fóme ómenii acei'a, ci mi pasa de reputatiunea nóstra! Mi pasa de reputatiunea imperiului constitutiunali! si-mi pasa mai multu de reputatiunea unui Monarchu atatu de bunu, in alu carui nume are se se faca nedreptatea acést'a. Unei politice bune, ce e dreptu, nu are se-i pese de nime, ci numai de trebile si scopulu ei, dar totudeun'a are se-i pese mai multu de intregu decatu de parte; si in casulu acést'a se vede, ca se negliga totulu, cá se se faca ce-va pentru parti!

Mai intorcundu-me inca odata pelonga harti'a acést'a, carea, déca nu aru fi tempulu asiá scurtu, mi-asiu luá voia a o frementá si a o scarmená din cuventu in cuventu si a aretá contradicerea, in carea se afla ea cu sine in cele ce aru vrea se dispuna; me voiu provocá si o voiu socotí cá unu actu inca din tempulu lui Traianu, care priimindu odata mai multu aretari si incusari asupr'a crestiniloru, scrise lui Liciniu prefectulu Lidiei — mi se pare — „Libelli sine auctore non nostri temporis sunt.“ Déca, domniloru, inainte de 1700 de ani cartile, documintele, hrisóvele, ne-subscrise de cine-va, nu au avutu nici o autoritate, nici unu crediamentu, se le damu noi astadi? si se nu cademu la picioárele Mai Sele prin o representatiune préumilita, rogandu-lu, cá panace nu vomu scí, cum si prin cine s'a facutu, candu si la cine a venitu a-nume resolutiunea acést'a, se nu se mai conturbe ómenii in pacea loru, se remana in corcordi'a si fratietaea, carea esista pana acum intre locuitorii muntiloru si vecinii loru, care e mai mare capitalu, decatu muntii ce aru fi a se luá dela o multime, cá se se dè unoru privilegiati. Cu acést'a nu gresimu noi nimicu; pentruca Mai. Sea are dreptu se nu ne priimésca representatiunea nóstra si se dica: Eu amu planurile mele, care nu vréu se vi le descoperu voue. Asiá, domniloru, acést'a nu ne duce pre noi in compromisiune, si nici pre Mai. Sea nu-lu póte superá de locu. Lucruri de a-oestea s'au mai intemplat, si catu tiene viét'a constitutiunala, au se se mai intemple. Eu dicu, ca luorulu acést'a Mai. Sea se nu-lu decida din punctu de vedere alu politice mai inalte, ci din punctu de vedere alu referintieloru nóstre, si fiindu Mai. Sea nascutu si crescutu militariu, si avendu o mare reputatiune in privinti'a acést'a, se-lu decida cu sabi'a lui Ale-

sandru si se dica: Se nu se dè muntii din man'a militari-loru mei pana atunci, panacandu acei'a, cari credu, ca au dreptu la acesti munti revindicati totu prin granitieri, si-voru castigá acestu dreptu pre calea judiciala!

Partinescu propunerea colegului Muresianu si vréu cá se se faca o representatiune interimala, dupacum a disu d. dep. Mog'a, cá se se sistese esecutarea privitóre la predarea muntiloru revindicati. (Bravo!)

Fiindu tempulu inaintatu, siedinti'a se termina la 2¼ óre fora resultatu. —

Siedinti'a din 29 Oct. o scimu din Nr. 84 pag. 337, ea fú cea din urma in acésta sesiune si nu se re'ntórse la alta ordine de di.

Din comit. **Solnocului** inter. (Cap.) „Iubitiloru!

„Am venitu se ve vestimu bucuri'a, am venitu se ve aretamu si se ve spunemu cá Mai. S'a prea bunulu nostru imperatu, regele apostolicu si marele principe alu Ardealului prin prea inalta sa hotarire din 3 Dec. 1864 s'a induratu prea gratiosu a decorá cu cruce de argintu pentru merite pe cufraele vostru, pe judele Becleanului Petru Marsocu, recunoscundu-i nesuinti'a neostenita de mai multi ani la implenirea deregatorii de jude comunariu.

Scimu cá-lu cunosceți cu totii, sciti cá portarea lui a fostu stralucita, in tempulu deregatorii de 12 ani pana acuma cá jude comunariu in una din comunele cele mai mari din comitatulu nostru si-a implenit deregatori'a cum se cuveni, prin lucrare necurmata si neostenita, implenindu totu deauna poruncele legei si ale prepusiloru sei, s'a ingrijitu de starea cea buna a comunei, cercandu a stricá datenele cele rele si de a sterpi deprinderile cele scalciate, cari se impotrivescu de a dereptulu cu tempulu, unu radiemu alu seraciloru si alu bolnaviloru, care pentru implenirea deregatorii comune si-a lasatu de multe ori chiaru economi'a sa; prin a carui staruintia vedemu astadi cumasatu hotarulu Becleanului spre multiamirea toturoru, vedemu asiediamentele besericesci si scolare intru o stare forte buna, er' comun'a prin nesuinti'a lui a castigatu tergu de septemana. Prin acestea si alte fapte nobile si-a castigatu pretiurea toturoru fora osebire de stare, religiune si natiunalitate nu numai din comun'a Becleanu ci si din totu giurulu.

Si noi ne-am plenitu o datorinti'a placuta aretandu la locurile mai inalte pe acestu barbatu demnu, care si-a plenitu chiamarea de jude bravu si pe care astadi din marea gratia a Mai. Sale imperatului lu vedemu destinsu cu unu semnu deosebitu, cu crucea de argintu pentru merite. — Acestu semnu se-i fia de indemnu spre a-si plení si de aci in coló deregatori'a sa totu cu aceea-si nesuinti'a, fiindu incredentiatu cá ostenelele i se voru pretiuf si in venitoriu.

Diu'a de adi e pentru noi placuta si pentru judii comunari e o di de imsemnatare mare in care ve poteti in credentiá cá ostenelele si plenirea cuvenentiósa a datoriei se pretiuescu si se resplatescu chiaru dela tronulu Mai. Sale bunului nostru domnitoriu. Poteti vedé cu bucuria cá tote siertfele aduse pe altariulu patriei vinu la cunoscinti'a Mai. Sale si cá acelea le pretiuesce.

Acésta gratia parentiesoa de astadi ve pote incredentiá cá Mai. S'a apostolica totu cu aceea-si ingrijire parentiesca va primí si va resplatí si in venitoriu ostenelele aduse pentru binele comune. Orice jude comunariu si ori ce omu, chiaru din clasa cea mai de diosu, care se va destinge prin credentiá catra tron, ascultare de legi si de prepusi, prin tienera rendului bunu si prin implenirea datorientiei in tota privinti'a, va poté asteptá cu incredentiare resplata din grati'a parentiesca a Mai. Sale.

Fiti dara, judi comunali! in comun'a vostra, lege via in cuvente si in fapte, lucrati necurmata cu anema ourata si desbracata de ori ce alegere de persone, relegiuni si natiunalitati; mergeti inainte cu pilde bune; aretative in mediloculu poporului cá nesce capetenii cu portare adeveratu parentiesca insocita de blandetie, nesuitive a desradaciná totu ce e strembu si stricatiósu, tieneti in cuintielegere pe fiesce carele, in ascultare deplena si in supunere nevatemata; lucrati intru inaintarea fericirei omenesci, cunosce-veti fiacare deregatori'a, grijiti pentru sustienerea si redecarea de scoli in tote comunele, preveghiati cá pruncii se amble la scola si platile invetiatoriloru le scoteti la tempulu seu.

Cu unu cuventu fiti deregatori credentiosi, derepti, harnici si anemosi, plenitive datoriele vostre cu acuratetia, ascultati de prepusii vostri, si atunci poteti fi incredentiati cá

ostenelcile vestre nu voru fi indesierte, coscienti'a ve va fi linescita, er' marea gratia imperatesca va veni si preste voi.

De alta parte inse tienetive deacum totu inaintea ochiloru ougetulu acelu viu indemnatoriu, cumca deca veti fi acurati intru plenirea tuturor ramurilor deregatoriei vestre respata ve va fi nunumai pamentesca ci si ceresca, — „se traiesca“!

Dupa acestea notariulu comunariu Püspioki in limb'a magiara multiamí Mai. Sale imperatului pentru grati'a prea parentiesca aretata judelui comunariu si prin densulu comunei. Multiamí in urma Ilus. D. administratoriu, poporulu erupse in „se traiesca imperatulu;“ er' music'a afora cantá imnul poporariu.

Ilustretatea S'a dede la ospelulu mare o mesa stralucita in onorea dilei; band'a musicaria numita ore candu a beclenesciloru desfatá pe ospeti prin piese romanesci si unguresci, deschidíndu solenitatea mesei cu „Desteptate Romane.“ — Primulu toastu se redeca de Ilus. S'a D. administr. pentru imperatulu, urmara apoi dupa datena altele, judele nostru in limbagiulu seu poporariu simplu inse placutu redeca doua toaste, unulu pentu Maiestate si altulu pentru Ilustretatea sa D. administratoriu multiamíndu de marea gratia parentiesca aretata catra densulu.

La judele comunariu fú o alta mesa pentru toti judii comuneloru si pentru alti poporeni din locu si giuru. Ser'a ne reintorseramu la a le nostre.

Asia se petrecu acésta di solemna, care am dorí se se repetiesca mai adeseori in comitatulu nostru si judii comunari invetiandu dela acesta se se intreca in fapte nobile, umane si natiunari. — B. T. A. (Dieu nationari! ca cu atata ne vomu afla, catu ne vomu face noi pentru noi! —)

Incordari. Diurnalele Vienese aducu din Galiti'a sciri totu neodihnitórie, cumca agitatiunile revolutionari se nutrescu acolo necontenitu pe suptu ascunsu cu tóte, ca judecatile milit. osindescu mereu la arestati. Mai deunadi se confiscara in curtea trenului mai multe colete tramise din Vien'a sub nume de peleria si facunduse revisiune se aflara sute si mii de curele si teocuri adiustate pentru armare. Acuma de non s'au gasitu intr'una fabrica in cerculu Resovu érași munitiune si arme in mari cuantitati. — Resolvirea causei lui Rogavski a facutu sange rece in polonesi, carii vediendu, ca dusimaniele cu rutenii le tragu dunga preste tóte socotelele, incepu acumu si ei de nou, cá maghiarii la 1860, — a aretá nuri amicabili catra ruteni si a-i desfatui, cá se nu faca desbinare intreolalta, ci se tiena una, pentru cá se-si elupte cu totii autonomi'a tieiei; ei inca predica ruteniloru, ca mai antaiu e a se eluptá libertatea si autonomi'a tieiei, ca-ce éa nationalitatea nu folosesce nemicu fara libertate, cu tóte ca polonii inca se lupta in fapta tocma numai pentru autonomi'a seu supremati'a loru nationala si nu potu suferi propagirile ruteniloru, cari pe di ce merge le taia speranti'a de a-i mai póte suprematisá, deca nu-i voru insielá cum-va cu apromisiuni faciarite.

De acestea incercari voru veni la ordinea dilei si pe airea, si numai cercuspectiunea va fi Edipulu gaciturei sfingiane.

Asemenea incordari domina intre germani si slavii in Boemi'a, Boemii chiaru si dupa program'a lui Palacky, Rieger si Brauner se lupta a'si stórcce unu cancelariu de curte boemu, o curte casativa pentru Boemi'a, nationalisarea universitatiloru si a scóleloru si incorporarea Moraviei si Silesiei suptu regatulu autonomu cehicu, cá si Ungari'a si in sensulu acesta ar colucra cu Ungari'a pentru autonomia egemonica. — Slavii din Stiri'a si Carinthi'a cu slavii de sudu inca astépta resarirea sorelui nationalu, si acéstea porniri implu de fiori pe cele vr'o 7 mil. germani din Austri'a, cari cu totii din tóte provinciile lucra la edificiuulu centralisticu catu de giganticu, luptanduse a remané petutindenea cá oleulu deasupra culimb'a, pres'a si influinti'a la administratiune in mana. In afara incordarile de reactiune in contra partitei actiunei si in contra revolutiunei si au ajunsu punctulu de culminatiune in Enciclica si numai anulu viit. va trage perdu'a diosu.

Limb'a. Totu asemenea cá si mai nainte se incórda maghiarii a'si stórcce respectu limbei si nationalitatii loru petutindeni si li se póte, ca-ce su protegiati de lege in caus'a limbii in Ungari'a; ér in Ardélu legea inarticulării nóstre in pracsá se ignorésa cu totulu de catra ei, si déca nu ne vomu respecta noi limb'a si nu vomu pretende cu oficialii romani in frunte a ni se respecta, incordarile loru si la noi voru reesi, déca nu voru da de stanc'a ceaneclatita a resolutei nóstre lupte — pana candu ni se va respecta limb'a — cu orce pretiu intocma intru tóte, si acésta tocma, pentru ca aprobatulu art. II. de lege pentru limba se a publicatu ne sanctionatu cu obligatiune neci pre pre, neci fórté fórté, cá de o proba pentru de a mai pipai pulsulu puterii incordariloru nóstre in caus'a acésta, fora de a carei resolvire perfectu egala n'am castigatu nemica, decatu inaintarea unoru barbati in posturi, cá si su Iosifu II., cu a caroru espirare va espira si curagi'a cea de gaina, de a ne asiedia pe pitioru de perfecta egalitate politica nationala, pentruca incordarile nóstre in punctulu acesta se pre discorda. — Toti oficialii nostri, cá pe lege indreptatiti se tréca dar' in an. viitoriu in antelupta; si noi toti cu seriozitatea si gravitate ce se cere dela o natiune, se 'i spirjonimu in punctulu limbii mai multu decatu in tóte. Vomu esi inainte cu casuri triste, unde cá din adinsu la tóte actele cu advocatu cu totu romane s'a datu resolutiune maghiara dela Tabl'a regia. Dar' pana atunci se mai facemu o proba: intr'unu punctu din petitiuni se pre tendemu chiaru anumitu cá resolutiunea se ni se dè numai in limb'a nóstra; apoi vomu sci cate a cantatu cociulu; altufeliu discordarile din an. tr. nu le potemu face bune neci aici, neci in Banatu, neci in Ungari'a cu atatu mai pucinu in Bucovin'a. — Inca totulu depinde dela portarea nóstra seriósá ór nepasatória. —

Dupa ce in fruntea curtii supreme judecatoresci avemu unu barbatu probatu de simtiulu dreptatei, trebue se speramu, ca lupt'a nóstra legala aici va reesi si in ultim'a instantia curata si necarpita, ér' cadavrele nime nu le póte apera neci de musce. Sapere aude. —

UNGARIA. Din tonulu diurnaleloru maghiare, care sunt credintiósé principiulu restitutiunii in intregu, precepemu, ca piramid'a provisorului va mai stá in Ungari'a; dar' ele dicu, ca se nu le pese mai multu de elu, caci dreptulu si legea sta in splendórea s'a nejnignite in tóte constalatiunile. — „In momentulu, candu popórele din colo de Laita le voru luá pe acéstea ér' de obiectu alu cultului loru, vomu fi noi cu ei una intru cultulu si in pastrarea acestui diamantu de pretiu eternu.“ Acestea sunt cuvintele lui „Pesti Napló“, care dice, ca totu ce s'a intemplatulu pe campulu causei Ungariei in an. tr. se póte comodu inchide intr'una gaóce de nuca; elu 'si respica speranti'a, ca calamitatile anului tr. voru scuturá pe natiune de indiferentismulu ei, intetinduo la una activitate indoita, cá se póta intimpina relele neprevédute in viitoriu. Totu asemenea vorbesce si „Hon“ si altele provocandu la inaintare in ramii economiei nationale. Despre sauctionarea legei provisorie de justitia in Ungari'a inca nu se comproba scirea pe deplinu.

Austri'a inferióre. Vien'a 5/1 Ian. Aplacidarea pré inalta a metropoliei romaniloru gr. or. din Ardealu si Ungari'a intruni aici alalta eri unu banchetu datu de dn. Archimanditu Popasu si Pr. Popea in sala propria, la care luara parte si senatori romani si oficiali romani dela cancelariile de curte, chiamanduse si mai multi onoratori din Budá-Pestá si cons. de curte cav. de Dobrzansky, frateseu si altii, care durá dela noua pana diminétia. A. Popasu redicá toastu pentru Maiestate regeneratoriulu Austriei constitutionale, vivatelu si entusiasmulu numai luá capetu; se mai redicara toaste pentru A. Rainer, ministri, cancelari, Reichenstein s. c. l. — Dobrzanshy pentru noulu metropolitu (care prin te-

legrafu se si insciintia), pentru fitoriulu episcopu Popasu si pentru natiuni.

— In scólele reali atatu inferiori catu si superiori se va intr'oduce si limb'a latina dupa rezultatulu conferintiei Profesoriloru din scólele de mediulocu, tiente alalta eri.

Cronica esterna.

ITALIA. Rom'a. Nu numai in intrég'a Europa, ci chiar' si aici in giurulu vaticanului a facutu enciclic'a impresiune ametitória, de vreme ce atatu Pap'a catu si cardinalulu Antoneli, secretariulu statului romanu, se intreceau a se aretà pana in tempulu din urma care de care mai francomanu; si fiinduca enciclic'a condémna votulu universalu si dechiara sistemulu de neintreventiune de un'a erese, doua taisie indreptate in contra conventiunii din 15 Sept., toti sunt de opiniune si acolo, ca enciclic'a e indreptata in contr'a napoleonismului. Partid'a liberala din vaticanu dinpreuna cu multi prelati se dechiarara, ca neci unu sinodu nu va confirma acésta enciclica. Ambasadorulu francesu c. Sartigesu, care fora presciantiare dela Antoneli deodata primienciclic'a tocma, candu asteptá responsulu la conventiune, inca vede de aici urdirea ostilitatiloru Europii conservative in contra imperiului francesu; ba elu e pré aplecatu a considerá enciclic'a acést'a, cá unu resultatu alu unei presiuni din partea unei aliance secrete conservative in contr'a imperatului.

Pontificele romanu cu ocasiunea giatularii serbatoriloru se se fi dechiaratu inaintea s. colegiu: ca acuma e asecuratu triumfulu besericii, numai diu'a inca nu se scie de securu.

La anulu nou in corpulu diplomaticu se afla si reprezentantele Rusiei br. Maendorf, ér' gener. francesu Montebelo Santi'a S'a ei response, ca s'a rogatu si se va roga ne incetatu pentru conducatoriulu sórtei Franciei, pentru preotimea si toti francii catolici si va benecuenta natiunea cat., pre imperatulu, imperatés'a si principele imperialu, cá Ddiu se le faca parte de luminele de care au lipsa.

FRANCIA. Parisu 4 Ian. In Nr. tr. am vedutu responsulu imperatului catra corpulu diplomaticu, acum mai adaugemu, ca archiepiscopulu de Parisu, care conduse clerulu Napoleonu, ei response, ca i multiamesce pentru simtimentele exprimate in numele preotimii de Parisu, si pentru dorintiele indreptate catra ceriu pentru imperatulu.

„Me bucuru“, adauge, „ca vediu, cumca staruintiele mele pentru sustinerea intereselor religiose se pretiuescu din partea prelatului, care conduce dieces'a din Parisu. Te rogu, rógate pentru mine, pentru imperatés'a si pentru principele imperialu.“ E unu ce surprindiatoriu, ca in momentulu, candu primi imperatulu acést'a felicitare ministrulu de justitia si cultu Baroche redigea una nota circulara catra eppii Franciei, care produsa in „Monitoriu“ cuprinde: ca dupa ce consiliulu de statu a esaminatu proiectulu pentru unu decretu in privint'a publicarii encicliciei in Franci'a, a aflu cu cale a incuviintia publicarea partii despre iubileu pentru an. 1865, ér' partea prima a encicliciei si documentulu, ce incepe cu vorbele „syllabus complectens“ ele nu se potu publicá, fiendu ca cuprindu nesce sentintie contrarie principiiloru, pe cari se basésa constitutiunea imperiului.

Decretulu mai face atenti pe eppi, ca acestea nu se potu tipari, neci tramite prin diecese, candu se va publicá iubileulu, ci eppi se demande clerulu, cá se se contenésca de vorbiri, ce ár' casioná explicatiuni triste. — Déca mai adaugemu si fulgerele, ce le arunca „Pays“, diurnalu inspiratu, in contr'a celoru din giurulu Papei si ca pe demnitarulu besericescu Segur lu numesce spionu secretu alu Romei, care ar' fi denunciatu pe eppulu de Parisu si pe alti eppi francesi, atunci potemu conchide, ca enciclic'a a provocatu si resuscitatu, resternitu antagonismulu galicanu alu Franciei, in catu chiaru si Thiers se lasá de propusulu seu de a pledá in sesiunea viitoria parlamentaria in favórea poterii lumesci a pontificelui. — Asia dar' nu ne insielamu, candu tienemu, ca enciclic'a, care in Austri'a se va publica fora pedeca, e indreptata in contra napoleonismului, a conventiunii din 15 Sept. si a principiului neintreventiunii, si luminele despre cari vorbesce Papa mai susu, sunt re'ntórcerea dela calea apucata, care póte duce la coalitiunea Europii conservative.

In Germani'a lucrurile n'au luat alta facia, Angli'a sta in ajunulu deschiderii parlamentului si in cumpana, déca va desarma séu nu. Turcii au nevía cu revoltarea beduiniloru, in Arabi'a. Rusi'a se consolida in laintru, cá se fia cu atatu mai periculósá intru realizarea visului seu panslavisticu, care nu dorme, ci póta o vorba cutediatória, pe totu loculu unitu in tendintie. Americ'a totu sangera, ér' pentru a se elupta

principiulu libertatii in contra conservatismului, dar' staturile unite se apropia de invincerea totala a revoltantiloru confederati, cari apera ou atata versare de sangesclavi'a, si, proh. dolor! si cu sange de sclavu pentru solavia! Seraci popóra neculte! Catu de amari sunt urmarile ignorantiei vóstre, care ve face jocaria in man'a siretiloru insielatori!

Bibliografia. „Tesauru de monumente istorice pentru Romani'a“ de A. Papiu Ilarianu tomulu II, precum si fasciór'a I din tomulu alu III-lea, care inca nu ne sosi la mana esira la lumina. Tomulu alu II-lea cuprinde in 400 de pagine, quartu mare si frumosu adiu-statu: I. Ioppecourt, Histoire des troubles de Moldavie. (Istoria turburariloru din Moldavi'a, de Ioppecourt.) II. Lugubre Monumentum Annae Madylownae. (Monumentu lugubre la mormentulu Anei Movila.) III. Okolski, despre Movilesci. IV. 7 Documente Ms. din biblioteca contelui Dzialynski din Kornik in Posnania. V. Chronografulu Tierci-Romanesci, de Dionisie Eclisiarculu Ms. VI. Istoriea pré-puterniciloru Imperati Othomani, de Iannache Vacaresculu. Ms. VII. Condica din dilele mariei sale Ion Costandinu Alesandru Ypsilantu voevodu, in care se trece numai fermanuri, chrisóve, etc. Ms. VIII. Condica din dilele mariei sale Ioanu Caragea voevodu, in care se trecu numai fermanuri, chrisóve, etc. Ms. Acestea si alte documente, care esu la lumin'a publicitatii prin edarea acestui tesauru revársa multa lumina neaparatu trebuintiósá pentru istori'a unei natiuni si D. Papiu Ilarianu si-a castigatu inaintea viitorimii, care póte va sei mai bine pretiui asemené incordari si descoperiri, unu meritu fórté multu cumpanitoriu. Inse din cele ce scrie la abonomentulu pe anulu alu 3-lea tomulu alu III-lea, cu condurere vedemu ca, Ds'a inca se afla intr'unu deficitu mai bine de 400 galb. afara de costulu celu mare alu documentelor, care tóte sunt procurate de însusi Redactorele de prin deosebite archive. E tristu lucru, candu publiculu nu calculésa si la spesele edarii opuriloru nationali, ci lasa sarcin'a acea apasatória cu nepasare in capritiele eventualitatii. Documente fórté importante sunt si cele publicate in 1-a fascióra a tomulu III din archivulu secretu din Berlinu despre Petru Raresiu s. a., far' de care ar' remané defectuósá istori'a respectiva. Dupa cum ni se scrie „Tesaurulu“ ese odata pe luna in fascióre, de cate 4 cóle. Abonomentulu se face pe anulu intregu cu 2 galb. Er' in Austri'a si partile ei abonementulu se face la Filtsch in Sibiu séu deadreptulu la Redactiune prin posta. Domnulu Auctore, dupa cum suntemu deadreptulu informati, a scadiutu abonamentulu la „Tesauru“ la 6 fior. m. a. pentru Transilvani'a, si ce e mai dorerosu, ca cu tóte acéstea nu'i veni neci macaru unu abonatu. — Ar trebui se ne concentramu poterile materiali la sustinerea aceloru opuri nationali, dela cari presentulu si viitoriulu natiunei are a seceera mai multu folosu. — Nu fora mare amaratiune amu trebuitu se esperiamu si incetarea „Revistei“ Carpatiloru de D. G. Sion, totu din caus'a indiferentului concursu alu publicului, si credemu, ca totu asia si a „Revistei Romane“. — Pana candu barbatii cei ou stari bune nu voru pune mai mare pretiu pe productele literari; pana candu ei nu voru deveni la convictiune, ca abonamentele pe opuri si foi se facu si trebue se se faoa, pentrucá se se ajutorese esirea loru la lumina, chiaru si candu n'ar' avé gustu asi arunca ochii in ele: pana atunci nu ne voru prospera intreprinderile literari, si urmarile voru fi, ca perdendune lumina vomu remané ér' pe intunerecu si intunereculu ne va despoia ér' si de buna stare, la care amu ajunsu prin lumina.

In „Foi'a“ vomu publica de mustra cate oeva, cá se scimu pretiui si acestu „Tesauru.“ —

„Geografi'a Banatului“ si cunoscentie istorice si etnografice despre locuitorii lui pentru tenerime, de D. canonicu in Lugosiu Gavriile Popu, unu opsiuru fórté de lipsa pentru scóle, inca vedemu, ca nu se imbraciosiasa, cum s'ar' cuveni prin tóte scólele poporali romani mai vertosu ale Banatului. Se judecamu la cuprinsulu opuriloru si se nu fimu scrupulosi pentru persónele din a caroru creeri au esitu. — Adi toti de mana se ne impulpamu a inlesni natiunei calea la cultura, toti din tóte partile sprijinidune unii pe altii, si intielegundune pentru folosirea asemenelor opuri fora neci o retragere scrupulósá, care ne inferésá cu rusinosulu feru de bigotismu séu indiferentismu.

— Cu acéstea incheiamu anulu 1864, care — cu pucine exceptiuni — ne a fostu atatu de sterpu intru inaintarea culturai poporului nostru, incatu, afare de vorbe, abia s'a arun-

catu in decursulu lui cate o petricica in fundamentulu edificului fericirii nóstre; a fostu inse fatalu de producatoriu de totu felulu de antagonisme si indiferentisme, de incordari de a'si satura ómenii ambiitiunile si a trage cu calcule egoistice otu jarateculu numai la ol'a sa. Deci percant cu an. 1864 tóte anemele ticalóse si atatu de multu egoistice si se se nasca si din petre altele catu mai deschise si mai active pentru binele publicu, gata a se denega pe sene si tóte ale sale pentru ferioirea totului. An. 1865 se ne fia anulu desamagiloru, an. economiei intru tote, anulu in care vorbele se se faca trupu, surdulu se audia, orbulu se védia flamendulu se se sature, golulu se se imbrace, nu in trentie de mataee, ci in vestmentulu oelu mai candidu alu luminei spiritului, alu intrunirei fratiesci si alu eluptarei unei vieti dorite, respectate si invidende.

In fine gratia barbatiloru nostri, cari nu ostenira a ne da concursu si ajutoriu catu pe pucinu in an. tr. si 'i rogamu a nu osteni neci pe viitoriu, ceea ce fora imputare si pecatu nici ca potu face. Dar' scrieti, nu taceti, cá se nu ni se esplice tacerea in prejudeciulu binelui nostru.

Fóia astépta concursu si spiritualu si materialu. Se ne incordamu dar' cu totii spre binele totului.

Nr. 31472—1864.

3—3

CONCURSU.

Induranduse Maiestatea S'a c. si ap. r. r. a concede pré gratiosu cu pre inalta s'a decisiune din 10 Augusta an. tr. in casulu acela, ce docentii privati ar' voli a prelege studiale la academiile c. r. juridice din Sabiu si Clusiu in limba romana, se se primésca la studiele respective deschilinitu 2—3 docenti privati, — cari pentru ca voru prelege 4—5 óre pre septemana deosebu studiale practice (colegia practica) voru poté fi recomandati la castigarea unei remuneratiuni semestrale in sum'a de 200 fl. pana la 250 fl. avendu pre lunga acésta inca indreptatirea, a primi dela auditorii mai avuti didactrulu pre fiesce care semestru, — in casu inse, candu le ar' tiené prelegerile acestea vre unu profesoru ordinariu academicu, — atunci acest'a va poté fi recomandat la una remuneratiune semestrale de 150—160 fl. —

La urma se observa inca, cumca tempulu intrebuintiatu la vreo academia in calitate de docente privatu, nu se va numera intre anii de servitiu de statu. —

Volitorii de a concurge la acestu postu au de a predà suplicele loru de concurentia, pana in 10 Fauru 1865 directiuniloru academice respective. —

Sabiu 28 Noembre 1864.

Dela guvernulu regiu transilvanu.

Nr. 34178—1864.

2—3

CONCURSU.

La universitatea c. r. din Vien'a a devenitu in vacantia unu stipendiu asia numitu Goldbergianu de 126 fl. una suta doua dieci siese de fiorini v. a. pentru unu teneru, care studiasa drepturile la numit'a universitate, — pentru a carui dobandire se escria prin acestá concursu in urma pré gratiosului decretu reg. din 2-a Iun. curs. Nr. 5479 1864. —

Concurrentii au asi aterne suplicele loru documentate, deosebu despre deponerea legale a esamenului de maturitate, pana in 30 Ian. 1865 prin autoritatile competente acestui guberniu regescu.

Sabiu in 17 Decembre 1864.

Dela guvernulu regiu transilvanu.

Nr. 135—1864.

3—3

EDICTU.

La institutulu politechnicu c. r. din Viena a devenitu inca unu stipendiu de 210 fl. pre anu aplaciatu din fondulu comerciale transilvanu, afora de acela publicatu cu ordinatiunea gov. din 2. Brumariu a. c. Nr. 30,781 1864 in vacantia.

Spre conferirea acestui stipendiu ardeléu se escrie prin acesta concursu.

Competitorii au a susterne cererile loru bene documentate pana in 20. Ianuariu 1865, prin autoritatile competente acestui goveru r.; lunga cererile loru au inca a aclude unu reversu, in poterea caruia se oblega, in casu, candu ar castiga stipendiulu, a servi in Transilvania, séu, déca acést'a nu voru voli, a plati stipendiulu primitu numitului fondu indereptu.

Dela guvernulu regiu transilvanu.

Nrulu 32250 1864.

PUBLICATIUNE.

3—3

Lectorariulu germanu pentru clas'a a III-a scóleloru capitaie romane a esitu de sub tipariu la provediatura c. r. de carti scolare din Vien'a. —

Cea-ce se adace prin acésta la cunoseintia publica — pre lunga aceea observare, — cum-ca unu esemplariu din numita carte consta 40 cr. v. a.

Sabiu in 2 Decembre 1864.

Dela guvernulu regiu transilvanu.

Nr. 1149 civ.

3—3

DECISIUNE.

Dupa-ce Theresia Rusu veduva dupa Sándor Mozes si fiulu loru Sandoru Mauritiu, pe longa tóte ca prin publicarea acestui tribunalu din 17 Sept. 1863 Nr. 515—693 s'a curentatu si respektive provocatu a se presentá in antea acestui tribunala, totusi in terminulu prefiptu de unu anu, aceia neci aici nu s'au presentatu, neci la curatorele ad actum Francois Ribitzey nu s'a facutu cunoseutu de mai sunt ei in viétia séu ba; dreptu aceea Rusu Theresia veduva lui Mozes Sandor si fiulu acestora Mauritiu Sandoru din Baia de Crisiu, se deschiera prin acésta de morti. —

Din sesiunea tribunalului civile alu comitatului Zarandu tienuta in Baia de Crisiu in 22 Noembre 1864.

Cas'a in strat'a scheiloru de diosu Nr. 142, care se afla in stare buna, doresce proprietariulu a o schimbá cu un'a din piatia, strat'a vamei séu strat'a secuiloru superioriá, séu in casu de asia a o si vinde.

2—3

Pentru presente de serbatori si anulu nou
sunt cu deosebire de recomandat

MACHINELE AMERICANE DE CUSUTU
pentru familii si industriari, care su proveidute cu tóte posibilele aparate adjutatorie si garantate pe cinci ani

de Wheeler & Wilson manufacturia Co.
dela cari se afla depusulu la Frider. Stenner negociatoriu in Brariovu.

In institutulu de cusutu ia dlui in strat'a négra Nr. 341 se primescu si totu felulu de lucruri strapuntate (stipuite), premenele si negligele precum si pentru intréga insecstrare de mirese dupa diurnalele cele mai nóue si se pregatescu in scurtu timpu cu pretiurile cele mai moderate si catu se póte mai elegantu.

Cursurile la bursa in 10. Ianuariu 1865 sta asia :

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 47 cr. v.
Augsburg	—	—	114 " 25 "
London	—	—	114 " 80 "
Imprumutulu nationalu	—	—	80 " 75 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	72 " 70 "
Actiulo bancului	—	—	790 " — "
" creditului	—	—	181 " 80 "

Obligatii desarcinarii pamentului in 7. Ianuariu 1865 :

Bani 71.75 — Marfa 72.25